

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Шилов Д.Ю., 193-21мЗК-01

Науковий керівник – ст.викладач, к.ек.н. **Садовий І.І.**
Державний біотехнологічний університет

Охорона земель - система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення [2].

Охорона земель включає:

1. обґрунтування і забезпечення досягнення раціонального землекористування;
2. захист сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників від необґрунтованого їх вилучення для інших потреб;
3. захист земель від ерозії, селів, підтоплення, заболочування, вторинного засолення, переосушення, ущільнення, забруднення відходами виробництва, хімічними та радіоактивними речовинами та від інших несприятливих природних і техногенних процесів;
4. збереження природних водно-болотних угідь;
5. попередження погіршення естетичного стану та екологічної ролі антропогенних ландшафтів;
6. консервацію деградованих і малопродуктивних сільськогосподарських угідь [1].

Охорона земель сільськогосподарського призначення забезпечується на основі реалізації комплексу заходів щодо збереження продуктивності сільськогосподарських угідь, підвищення їх екологічної стійкості та родючості ґрунтів, а також обмеження їх вилучення (викупу) для несільськогосподарських потреб.

У країн-членів ЄС під екологічним захистом держави знаходяться понад 5% сільськогосподарських земель, які потребують відновлення. Державні органи управління й місцеві владні структури вимагають від власників землі здійснювати землеохоронні заходи відповідно до їх планів і під їхнім контролем (Бельгія, Іспанія, Німеччина, Франція). Землемеліоративні роботи проводяться за рахунок коштів державного

бюджету та фінансової підтримки у рамках (Common Agriculture Policy) ЄС.

Відповідно до історичних особливостей формування приватної власності на сільськогосподарські землі найбільш близькі умови до вітчизняних щодо розвитку ринку земель сформувалися у ряді європейських країн: Болгарії, Естонії, Латвії, Литві, Польщі, Румунії й Угорщині. Основною спільною рисою для відібраних країн та України є те, що формування приватної власності на землю здійснювалося через послідовну реструктуризацію колишніх кооперативів і державних господарств у підприємства ринкового типу. Процеси трансформації земельних відносин проходили у декілька періодів, залежно від історичних особливостей формування приватної власності у країнах та рівня соціально-економічного розвитку.

Основними проблемами при трансформації земельних відносин у країнах-членах ЄС стали: створення збалансованого постіндустріального ринку, залучення прямих інвестицій в аграрний сектор та мотивація фермерів до виробництва продукції з максимально високою доданою вартістю. Здійснюючи реформи, країни-члени ЄС не переймали чийсь досвід, копіюючи його, вони дотримувалися високих соціальних стандартів і ефективних методів виробництва за рахунок лібералізації та вивільнення ринку з-під лівової частки регуляторних обмежень щодо умов купівлі-продажу сільськогосподарських земель, механізму проведення аукціонів і концентрації земель[3].

Література

1. Земельний кодекс України № 2768-III від 25.10.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.(дата звернення 30.10.2022)
2. Закон України «Про охорону земель» № 962-IV від 19.06.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.(дата звернення 30.10.2022)
- 3.- Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель/ Зінчук Т.О., Данкевіч В.Є.// Економіка АПК URL: http://www.eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2016/12/e_apk_2016_12_14.pdf (дата звернення 30.10.2022)